

NORGES HØYESTERETT

Den 28. juni 2011 avsa Høyesterett dom i

HR-2011-01286-A, (sak nr. 2011/558), straffesak, anke over dom,

A (advokat John Christian Elden)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Stein Vale)

STEMMEGIVNING:

- (1) Dommer **Øie**: Saken gjelder straffutmåling for befatning med rundt fem kilo hasj og reiser spørsmål om samfunnsstraff bør idømmes, særlig på grunn av lang saksbehandlingstid.
- (2) Oslo statsadvokatembeter satte 6. mai 2008 A under tiltale for overtredelse av straffeloven § 162 første og andre ledd om grov narkotikaforbrytelse.
- (3) A avga uforbeholden tilståelse for Oslo tingrett, som 26. april 2010 avsa tilståelsesdom med slik domsslutning:

”A, født 20.10.1979, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første ledd og annet ledd til fengsel i 1 – ett – år, jf. straffeloven § 64, første ledd.

A, født 20.10.1979, dømmes i medhold av straffeloven § 34 til inndragning av kr. 5.000 – kroner femtusen –, jf. straffeloven § 37 d.

Varetekt kommer til fradrag med 3 – tre – dager.”

- (4) A anket over straffutmålingen til Borgarting lagmannsrett, som ved dom 7. desember 2010 forkastet anken.
- (5) A har anket over straffutmålingen til Høyesterett og har gjort gjeldende at det skulle ha vært idømt samfunnsstraff.
- (6) *Mitt syn på saken*
- (7) Grunnlaget for domfellelsen for grov narkotikaforbrytelse er at A 13. februar 2006 overleverte omkring fem kilo hasj til B. Overleveringen skjedde i X sentrum. A hadde selv mottatt narkotikapartiet samme dag i Y. Bakgrunnen for at han hadde påtatt seg oppdraget, var at han var blitt lovet at gjeld han hadde på 5 000 kroner, derved ville bli slettet.
- (8) Lagmannsretten har tatt utgangspunkt i at forholdet – før fradrag for formildende omstendigheter – kvalifiserer til en straff av fengsel i ett og et halvt år. Jeg har ikke innvendinger mot dette utgangspunktet i en sak som denne hvor det gjelder en forholdsvis kortvarig og begrenset befatning med fem kilo hasj – som kurer innenfor Norges grenser. Jeg viser særlig til avgjørelsene i Rt. 2007 side 950 og Rt. 2007 side 1244.
- (9) Lagmannsretten har gitt fradrag i straffen på til sammen seks måneder for lang saksbehandlingstid og tilståelse. Jeg ser først på betydningen av lang saksbehandlingstid.
- (10) Politiet ble kjent med forholdet ved telefonkontroll som fant sted i januar til mars 2006 i forbindelse med etterforskning av et sakskompleks som involverte minst åtte personer i tillegg til A. Av taktiske grunner ønsket politiet ikke å informere A om mistanken mot ham før i desember 2007, da det ble bestemt at saken hans skulle skilles ut som en egen sak.
- (11) As daværende forsvarer meddelte politiet i mars 2008 at A ikke ønsket å forklare seg. Sommeren 2008 dro A til Den Dominikanske republikk, hvor han oppholdt seg frem til november 2009. Etter at tiltale ble tatt ut i mai 2008, ble hovedforhandling berammet både i august og desember samme år uten at politiet klarte å stevne A. Da A kom tilbake til Norge, forklarte han seg imidlertid for politiet i januar 2010. Som jeg har vært inne på, ble saken pådømt som tilståelsesdom i april samme år.
- (12) Ved vurderingen av betydningen av den lange saksbehandlingstiden – i underkant fem år frem til lagmannsrettens dom – må det skilles mellom tiden før og etter at A fikk varsel om mistanken mot seg.
- (13) Det gikk nesten to år fra den straffbare handling fant sted, til politiet opplyste A om at han var mistenkt for narkotikaforbrytelse. Etter mitt syn var det legitimt av politiet å vente med å ta kontakt med A av hensyn til etterforskningen mot de øvrige mistenkte. I et tilfelle som dette – hvor det må legges til grunn at A hadde en perifer rolle i den totale narkotikavirksomheten som var under etterforskning, og hvor politiet tidlig hadde tilstrekkelige bevis mot ham – må tidsbruken imidlertid etter mitt syn tillegges vekt ved straffutmålingen. Saken skiller seg på avgjørende punkter fra den i Rt. 2010 side 1082, hvor det ikke ble gitt fradrag for lang etterforskningstid i et sakskompleks med mange involverte.

- (14) Den lange tidsbruken etter at varsel ble gitt, skyldtes derimot As egne forhold og kan ikke føre til fradrag i straffen.
- (15) A tilsto først 13. januar 2010, det vil si to år etter at han var orientert om mistanken, og tilståelsen har kun hatt prosessøkonomisk betydning. Det må imidlertid tillegges vekt at han frivillig dro hjem til Norge for å avgi tilståelse. Lagmannsretten har tillagt tilståelsen ”en viss, men begrenset vekt”, og noe mer er det etter mitt syn ikke grunnlag for.
- (16) Samlet sett mener jeg at lagmannsretten har gitt et tilstrekkelig stort fradrag for lang saksbehandlingstid og tilståelse.
- (17) Det gjenstår etter dette å ta stilling til om det bør idømmes samfunnsstraff, jf. straffeloven § 28a første ledd, som lyder slik:

”Samfunnsstraff kan idømmes i stedet for fengselsstraff når
a) det ellers ikke ville ha blitt idømt strengere straff enn fengsel i 1 år,
b) hensynet til straffens formål ikke taler mot en reaksjon i frihet, og
c) lovbrysterer samtykker og har bosted i Norge.”

- (18) Sentralt i saker av den foreliggende art står kravet i bokstav b om at hensynet til straffens formål ikke må tale mot en reaksjon i frihet. Den klare hovedregel er at grov narkotikaforbrytelse skal straffes med ubetinget fengsel, men bruk av samfunnsstraff er ikke utelukket dersom det foreligger sterke og klare rehabiliteringshensyn eller andre spesielle forhold, jf. blant annet Rt. 2007 side 950 avsnitt 13 med videre henvisninger, som senere er fulgt opp i en rekke dommer. Saken gjaldt transport ved to anledninger av i alt 4,7 kilo hasj fra X til Trondheim og er følgelig forholdsvis lik den foreliggende sak i alvorlighetsgrad. Lagmannsrettens flertall hadde funnet at sosiale forhold og tiltaltes uforbeholdne tilståelse, hvor han også hadde bidratt til oppklaring av saken mot sin oppdragsgiver, tilsa at samfunnsstraff burde idømmes. Høyesterett fant enstemmig at det ikke forelå tilstrekkelige tungtveiende hensyn for å idømme samfunnsstraff.
- (19) Jeg ser ikke bort fra at svært lang saksbehandlingstid unntaksvis vil kunne tilsi bruk av samfunnsstraff. I den foreliggende sak, hvor store deler av tidsbruken skyldes den domfelte selv, finner jeg det imidlertid klart at verken tidsbruken alene eller tidsbruken og tilståelsen i kombinasjon kan begrunne bruk av samfunnsstraff.
- (20) Anken blir etter dette å forkaste.
- (21) Jeg stemmer for denne

D O M :

Anken forkastes.

- (22) Dommer **Skoghøy:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (23) Dommer **Stabel:** Likeså.
- (24) Dommer **Indreberg:** Likeså.
- (25) Dommer **Gjølstad:** Likeså.

(26) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: